

הספקים הגדולים יורשו להתערב במחירי המזון

הממונה על ההגבלים העסקיים: הספקים יורשו להתערב במחיר לצרכן אם יקדמו הוזלה, ולסדר מדפים ברשתות שבהן מחצית מהמכירות הן של ספקים קטנים ובינוניים

אורה קורן
ועדי דברת-מזריץ

חוקי המזון החדשים ההקלות של רשות ההגבלים

סידור מדפים

לפי חוק המזון: ספקים גדולים לא יורשו לסדר מדפים ברשתות מחשש לדחיקת ספקים קטנים

ההקלה: ספקים גדולים יוכלו לסדר מדפים ברשתות בהן יותר ממחצית ממחזור המכירות מקורה בספקים קטנים ובינוניים

התערבות במחיר לצרכן

לפי חוק המזון: ספקים גדולים לא יורשו להתערב בקביעת מחיר לצרכן מחשש שילחצו לייקור המוצר

ההקלה: ספקים גדולים יוכלו להתערב במחיר המוצר לצרכן אם ההתערבות תוביל להוזלתו

« הממונה על ההגבלים העסקיים, דיורד גילה, מתכנן שתי הקלות בכללי חוק המזון, שעוסק בביחסי הספקים ורשתות השיווק. על פי טיוטות פטורים מחוק המזון החדש, יתאפשר לספקים גדולים להי תערב במחירים לצרכן, במידה שימליצו על מחיר נמוך ממחיר המוצר ב-21 הימים שקדמו להי תערבות. בנוסף, ספק גדול יורד שיה לסדר מדפים ברשת גדולה, בתנאי שברשת, או בסניף הספיפי, יותר ממחצית מהמכירות הן של ספקים קטנים ובינוניים.

גילה פירסם את טיוטות הפטורים מחוק המזון לעיון הציבור, לקראת כניסת החוק לתוקף בינואר הקרוב. חוק המזון מסמך את הממונה לקבוע כללים שמתירים מעורבות של ספק גדול במחיר ובסידור המוצרים בחנות – כאשר אין בכך ליצור חשש לפגיעה בתחרות. האיסור על מעורבות ספקים גדולים בסדרנות מוצרים בחנות של קמעונאי גדול נועד להתמודד עם החשש שהספקים ישתמשו בסיוע דרך המוצרים על מנת לדחוק מהמדף ספקים קטנים, ולפגוע בתחרות. הסעיף המקל על סידור מדפים

בנוסף, חוק המזון אוסר על כל מעורבות של ספק גדול בקביעת המחיר לצרכן של מוצריו, ובכלל זה על מבצעים והנחות ביחמת הספק הגדול. זאת, מתוך החשש שהמעורבות תסייע לקביעת מחיר לצרכן שגובה מהמחיר התחרותי.

ההקלות נועדו לאפשר לספקים הגדולים להתערב במחיר לצרכן, כל עוד ההתערבות היא לשם הוזלה של המחיר לצרכן לעומת המחיר הקודם, במסגרת של מבצע מוגבל בזמן, ואולם, הכללים אינם מאפשרים הסדרים ופעולות שמשפיעים על מחיר המינימום לצרכן, ומוגבלים למעורבות במחיר המרבי. לדברי רמי לוי, בעלי רמי לוי שיווק השקמה, מתן אפשרות לספקים להתערב במחיר המכירה לצרכן

גובש לאחר שכמה רשתות קטנות טענו שהאיסור יטיל עליהן נטל כלכלי כבד. על פי בדיקה של רשות ההגבלים, ישנן כמה רשתות שער מרות ברף שקובעות טיוטות. רשתות אחרות קרובות לרף, וברשתות סבורים שהוא יהווה עבודה תמריץ להגדיל את חלקם של הספקים קטנים במכירות ליותר מ-50%.

עוד שי בקל, מנהל מחלקת הגבלים עסקיים במשרד תרמוד, אמר כי "מדובר בצעד ראשון וחיובי שוב להתמודדות עם אחת הבעיות הקשות של חוק המזון – השימוש שנעשה בו באיסורים רחבים וקשיחים גם ביחס להתנהגויות שמועיינות לצרכן. האיסור פעל כבומרנג נגד המטרה הבסיסית של החוק – הפחתת מחיר מוצרי המזון".

רכן תזיק לספקים הקטנים, ותפגע בתחרות. לדבריו, "ברגע שספק גדול יזהה שספק קטן התחזק במוצר מסויים וירצה למחוק אותו – הוא יוכל להציע את המוצר הספציפי בהנחה גדולה. ברגע שנותנים לספקים הגדולים אפשרות לבצע תמריצים על מנת להגדיל ביקושים, צריך לצאת מנקודת הנחה שזה מה שהם יעשו".

ספקי המזון שמחו על הפטורים, ובעיקר על העובדה שייתאפשר להם להתערב במחיר בו נמכרים מוצריהם בסניפי הרשתות. "על פי הנוסח הקודם של חוק המזון היה אסור לספק גדול ולרשת שיווק לנהל דיאלוג כלשהו על מבצעים. גם אם הספק היה נותן הנחה לרשת – הוא לא יכול היה לדרוש שההנחה תגיע לצרכן. עכשיו אנחנו יכולים לעשות מבצעים שגם יגיעו לצרכן. זה טוב גם לספקים וגם לצרכנים", אמר ל-TheMarker ספק גדול.

בארגוני המחאה תקפו בחריפות את הפטורים שפורסמו. מתנועת ישראל יקרה לנו נמסר כי הנושא של התערבות ספקים גדולים במחיר לצרכן לצרכי מבצע עלה בעת ריוני הוועדה בכנסת, וכוונת המחוקק היתה שלא לאפשר לספקים הגדולים להשפיע על המחירים באופן זה.